

Utdanningsplan Helse Fonna – fysikalsk medisin og rehabilitering

Utdanningsvirksomheten skal sørge for at utdanningen av legespesialister skjer innen faglige forsvarlige rammer og på en måte som sikrer tilstrekkelig kvalitet og gjennomstrømning i utdanningsløpet. Det skal lages en **overordnet utdanningsplan** for den enkelte spesialitet som angir hvordan virksomheten vil sikre at leger i spesialisering kan oppnå læringsmålene. Formålet med den overordna utdanningsplanen for hver av spesialitetene er å beskrive oppbygning og rekkefølge for hele utdanningsløpet i spesialiteten, inkludert spesialisering- /suppleringstjeneste.

Forskriften stiller tydelige krav til hva utdanningsplanen skal inneholde. Helse Vest har laget en mal for hvordan utdanningsplanen skal utformes. De ulike planene vil bli publisert på Helseforetakenes nettsider og vil være tilgjengelige for 1) spesialitetskomiteene som skal godkjenne og vurdere utdanningsvirksomhetene og 2) for LIS som skal søke jobb.

Utdanningsplanene skal senest publiseres 1 juni 2019 og skal deretter oppdateres årlig.

Spesialitet Fysikalsk medisin og rehabilitering

Beskrivelse av utdanningsvirksomheten

Avdelingen er ansvarlig for tverrfaglige og spesialisert rehabiliteringstjenester til pasienter i Helse-Fonna sitt opptaksområde.

Sengeposten har 9 senger og et tverrfaglig team bestående av legespesialist i fysikalsk medisin og rehabilitering, 2 fysioterapeuter, 2 ergoterapeuter, 1 nevropsykolog, 1 logoped og sykepleiere. Vi bruker ekstern synspedagog om behov. Sosionom og klinisk ernæringsfysiolog er tilgjengelig for rådgiving ved Haugesund Sjukehus. Vi har ortopedingeniør tilgjengelig 2 dager per uke.

Sengeposten tar imot pasienter til primærrehabilitering i subakutt fase med hjerneinfarkt og hjerneblødninger, moderate traumatiske hjerneskader, svulster i hjernen, multitraume og pasienter med andre nevrologiske, indremedisinske eller kirurgiske sykdommer i subakutt fase som har hatt et funksjonsfall og behov for spesialisert rehabilitering. Sengeposten tilbyr også kortere sekundærrehabiliteringsopphold til utvalgte pasienter med stort

rehabiliteringsbehov etter skade eller sykdom. Tilbudet er døgnbasert rehabilitering med fokus på trening av grunnleggende daglige aktiviteter i avdeling, individuell og gruppebasert funksjonstrening (gange, håndfunksjon, språk, syn, kognitiv funksjon) i sengepost, treningssal eller treningsrom. Avdelingen har terapibasseng.

Pasienter fra Helse Fonna med akutte spinale lidelser, alvorlige traumatisk hjerneskade og amputasjoner får sine spesialiserte rehabiliteringstjenester på regionalt nivå i Helse Bergen.

Avdelingen har et poliklinisk rehabiliteringstilbud som driver funksjonsvurdering av pasienter henvist fra primær eller sekundærhelsetjenesten og etterkontroller av pasienter som har vært innlagt til rehabilitering i sengeposten, inkludert førerkortvurdering. På poliklinikken følger vi opp pasienter med spastisitet etter hjerneskade med blant annet botulinum toxin-injeksjoner. Det er legespesialist i fysikalsk medisin og rehabilitering, fysioterapeut, ergoterapeut, helsefagarbeider/testteknikker og nevropsykolog tilknyttet vårt polikliniske rehabiliteringstilbud. Vi samarbeider med ortopedingeniør.

Fysikalsk medisinsk poliklinikk har vurdering og behandlingstilbud for pasienter med muskel og skjelettsmerter og gjennomfører om lag 3000 konsultasjoner per år. Poliklinikken har et hovedfokus på pasienter med nakke, rygg og skulderlidelser. I tillegg har vi utredning og behandlingstilbud til pasienter med hoftesmerter, knesmerter, ankel og fotsmerter. I fysikalsk medisinsk poliklinikk jobber legespesialister i fysikalsk medisin og rehabilitering og 3 fysioterapeuter. Vi samarbeider med ortopedingeniør. Vi har samarbeid med NAV i Helse i Arbeid individtiltaket og har NAV-rådgiver i poliklinikken ukentlig. Fysikalsk medisinsk poliklinikk har som hovedoppgave å drive veiledning og har overordnet målsetting å dyktiggjøre pasientene til egen mestring og behandling. Poliklinikken har to ultralydmaskiner til diagnostikk og injeksjonsprosedyrer.

Utdanningsvirksomheten har til mål å gi lege i spesialisering gode faglige kunnskaper og ferdigheter og et godt klinisk erfaringsgrunnlag. Lege i spesialisering skal få nødvendig breddekunnskap i faget.

Beskrivelse av utdanningsløpene

Spesialisering innen Fysikalsk medisin og rehabilitering startes etter gjennomført LIS1 tjeneste. Tjeneste i avdeling for fysikalsk medisin og rehabilitering i HF inneholder arbeid innenfor rehabiliteringsfeltet med tjeneste på sengepost og i poliklinikk med utredning av rehabiliteringsbehov og rehabilitering av pasienter med nevrologiske sykdommer og sammensatte medisinske og kirurgiske tilstander. Det er i tillegg tjeneste ved poliklinikk for

fysikalsk medisin for smertetilstander fra muskel og skjellettapparatet. For å oppnå læringsmålene skal LIS legene ha LIS 2/3 tjeneste i totalt 1 år innen indremedisinske spesialiteter, revmatologi, ortopedi, nevrologi, nevrokirurgi, psykiatri, onkologi, rus- og avhengighetsmedisin og /eller allmennmedisin. Seks måneder i to av disse fagområdene godkjennes. Det er inngått avtaler i Helse Fonna innen indremedisin, ortopedi, nevrologi, psykiatri og revmatologi. Det er avtale med 18 måneders tjeneste ved universitetssykehus ved ReHabiliteringsklinikken, Avdeling for fysikalsk medisin og rehabilitering, Haukeland Universitetssykehus med fokus på primærrehabilitering av alvorlige hodeskader, tværslidelser og amputasjoner samt utredning av utmattelsestilstander. Total tjenestetid for spesialiseringen er 5 år.

Introduksjon av nye LIS

Nye leger i spesialisering ved fysikalsk medisin og rehabilitering vil få en innføring i vår drift, retningslinjer og virksomhetens eksisterende prosedyrer. Lege i spesialisering vil få tilpassede oppgaver etter den enkeltes behov og forkunnskaper.

Supervisjon, veiledning og faglig utvikling

Utdanningskandidaten vil være under supervisjon av spesialist i faget i det kliniske arbeidet. Kandidaten vil i sengeposten få erfaring med rehabilitering av pasienter med ulike former for funksjonssvikt. Kandidaten skal tilegne seg kunnskaper innen tverrfaglig rehabilitering ved å delta på previsitt sammen med overlege og ved å lede og delta i møter sammen med tverrfaglige team. Utdanningskandidaten skal ha spesialist i fysikalsk medisin og rehabilitering som veileder. Kandidaten skal ha månedlige veiledningsmøte med veileder hvor det bl.a. vil bli arbeidet med plan for den videre utdanningen og det vil bli gitt klinisk veiledning knyttet til aktuelle problemstillinger i sengepost og poliklinikk. Det er rom for å ha møter hyppigere dersom man ser dette hensiktsmessig.

Det er satt av 4 timer fordypning pr uke. Kandidaten har tilgang på faglitteratur, relevante tidsskrifter og internett. Det vil bli gitt permisjon for å delta på anbefalte kurs for spesialiteten Fysikalsk medisin og rehabilitering. Individuell utdanningsplan skal utarbeides og vil brukes aktivt i veiledningen.

Vurdering og dokumentasjon av oppnådde læringsmål

Lege i spesialisering får evaluert sin progresjon i forbindelse med veiledningssamtaler. Avdelingens generelle utdanningsplan blir revidert årlig.

Teoretisk undervisning

Formalisert undervisning i 100 minutter pr uke fordeles mellom ukentlig legespesifikk regional undervisning ledet av AFMR Haukeland universitetssykehus (45 min hver mandag), undervisning i avdelinga (45 min tirsdager) og sentralisert nettundervisning (45 min tirsdager hver måned). Det er 30 min felles legeundervisning i Helse Fonna to ganger hver måned som nettundervisning. Totalt utgjør undervisningen 70 timer pr år. Sentrale emner i faget vil bli gjennomgått ved forelesninger, presentasjon av egen forskning, med utgangspunkt i kasuistikker, ved trening i praktiske ferdigheter og ved litteraturgjennomgang etter en 2-årig plan. Kandidaten vil delta både som tilhører og foreleser.

Felles kompetansemål (FKM)

Læringsmåla i Felles kompetansemål skal i hovudsak oppnåast gjennom klinisk praksis.

I tillegg er internundervisning (avdelingsvis og felles), individuell veiledning og gruppeveiledning aktuelle læringsaktivitetar.

Andre læringsaktivitetar for oppnåing av spesifikke læringsmål i FKM:

- Nasjonalt kurs «Administrasjon og ledelse» skal dekke heilt eller delvis læringsmål FKM-04, 41, 42, 43, 46, 47, 51, 59, 60, 70, 71, 72, 73 og 74. Anbefalt mot slutten av LIS 3-løpet.
- Nasjonalt kurs i sakkyndighetsarbeid skal dekke deler av læringsmål FKM-46 og 47. Nettkurs, kan gjennomførast når som helst i løpet av utdanninga.
- Regionalt basiskurs i regi av RegUt Helse Vest, 2 dagar i hhv. Bergen og Stavanger, skal dekke heilt eller delvis læringsmål FKM-04, 41, 42, 43, 46, 47, 70, 71, 72, 73 og 74. Tas forslagsvis i løpet av 2.utdanningsår
- Prosjektoppgåve etter mal frå RegUt Helse Vest skal dekke heilt eller delvis læringsmål FKM-32, 34, 41, 42, 43 og 46. Avhengig av innhald, vil oppgåva også kunne dekke delar av læringsmål FKM-04, 13, 72 og 74. Bør gjennomførast i løpet av 3.-4.utdanningsår.
- Veiledarkurs (3 trinn) blir arrangert lokalt, og skal dekke læringsmål FKM-20.

- Helse Fonna etablerer kurstilbudet «Fire gode vanar», som vil dekke heile eller delar av læringsmål FKM-19, 21, 22, 23, 33 og 55. Dette bør tas tidleg i utdanningsløpet, forslagsvis første utdanningsår.
- Helse Fonna etablerer felles internundervisning for læringsmål i emnene etikk, forskning og kunnskapshandtering, som vil dekke læringsmål FKM-4, 13 og 32.

Utdanningsutvalg og utdanningsansvarlig overlege

Utdanningsutvalget består av utdanningsansvarlig overlege, lege i spesialisering og overlege med veilederansvar. Utdanningsansvarlig overlege skal medvirke til at utdanningen av lege i spesialisering gjennomføres på en måte som tilfredsstillende kravene til LIS utdanningen.

Forskning

Seksjonen har lege med PhD grad. Det gjennomføres begrenset forskningsaktivitet ved seksjonen og der det er hensiktsmessig kan lege i spesialisering delta i denne. Fullstendig måloppnåelse innen læringsmålene knyttet til forskning forventes oppnådd i regionssykehus.

Individuell utdanningsplan

Ved tilsetting vil det utarbeides en individuell utdanningsplan for LIS, som viser hva LIS skal gjennomføre (læringsmål, læringsaktiviteter og læringsarenaer), basert på hvor i utdanningsløpet LIS starter. Den individuelle utdanningsplanen utarbeides av LIS i samarbeid med veileder og evt. utdanningsansvarlig overlege. Planen skal godkjennes av leder.

Simulering og ferdighetstrening

Ferdighetstrening knyttet til prosedyrer vil gjennomføres som del av klinisk arbeid i sengepost eller poliklinikk. Det benyttes ikke simuleringstrening.

Tillitsvalgte

Lege i spesialisering vil informeres om tillitsvalgte sin funksjon og rolle og hvem som ikler rollen ved ansettelse.

Kontakt

For spørsmål om spesialistutdanningen ta kontakt med Seksjonsoverlege